

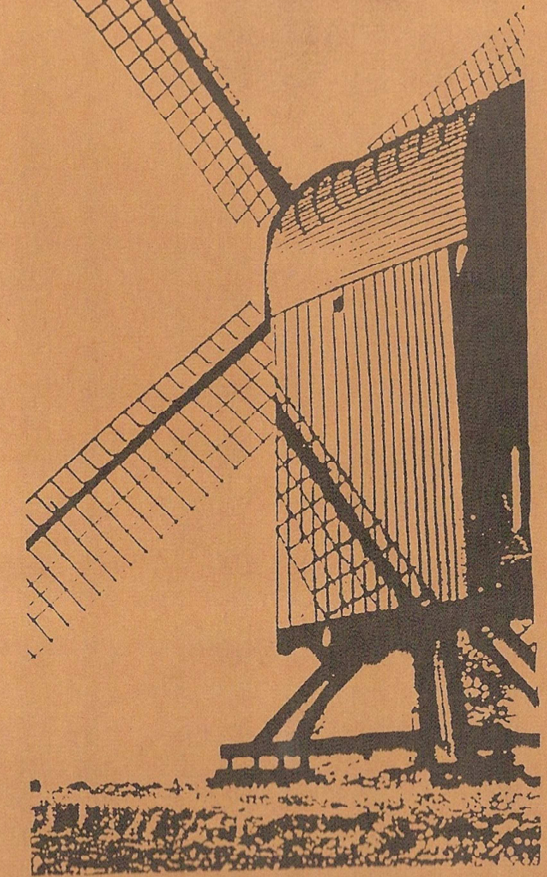

MOLENMAKERS-
BEDRIJF

Roemeling
en
Molema

Kerklaan 5, Schoemda
Telefoon 05979-1660

MOLENWERK GROEP
OOST GRONINGEN

MULDERSNIJS

94-3

H.T. ZUUR TUINCENTRUM-BOOMKWEKERIJEN
aanleg
TUIN onderhoud
ontwerpen
adviezen

Wij leveren bomen, rozen, sierheesters, vaste planten, coniferen.

DUK HET ADRES VOOR ERFBEPANING MET SUBSIDIE.

Wulderweg 141 - Oude Pekela   Telefoon 05978-12708

Import- verkoop en onderhoud
Amerikaanse automobielen
Reparatie alle merken automobielen
Alles tegen billijke prijzen
A.P.K. KEURING-GRATIS HERKEURING
Reparatie autom.versnellingsbakken
Airconditioning service

Thorbeckelaan 54
05978-12957
Oude Pekela

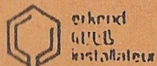
**KLOK
CAR CLINIC**

INSTALLATIEBEDRIJF

M. BEZEMA
F. CLOCKSTRAAT 162

OUDE PEKELA
TEL. 05978-12455

Erkend G.I.U.B. installateur
Erkend G.I.U.B. installateur

- ▲ Koper-, lood- en zinkwerken
- ▲ Gas, waterleiding en sanitair
- ▲ Mastiekdakbedekking
- ▲ Centrale- en luchtverwarming
- ▲ Zelfbouwpakketten
- ▲ Alles voor de doe-het-zelver

MULDERSNIJS.

Mededelingenblad van de:
Molenwerkgroep Oost Groningen.
Nassaustraat 65-9675 EN-Winschoten.
Muldersnijs verschijnt 4x per jaar en wordt mede
mogelijk gemaakt door onze adverteerders.
Redactieadres: S. Bezema-Tel.
F. Clockstraat 162-9665 BJ-Oude Pekela.

REDACTIELEDEN.

Sietske Bezema-Tel	Oude Pekela	05978-12455
Bertus Buiskool	Blijham	05976-1386
Gerda Koster	Finstervolde	05971-31649
Bé Oomkens	Winschoten	05970-14269
Grieto de Vries	Scheemda	05979-1931

BESTUURSLEDEN:

Voorzitter	K. Strijk
Secretaris	B. Oomkens
Penningmeester	G.G.I. Koster-Westervaarder
Leden	S. Bezema-Tel
	M. Venhuizen.
	D.J. Tinga
	G.J. de Vries

POSTBANK: 3025139

Postbus 47-9695 ZG-Bellingwolde.

SECRETARIAAT EN BIOTOOPWACHT:

B. Oomkens. Nassaustraat 65. 9675 EN Winschoten.

INSTRUCTEURS:

L.E. Buiskool
G.G.I. Koster
R.L. Lemminga
B. Oomkens
D.J. Tinga

ILLUSTRATOR:

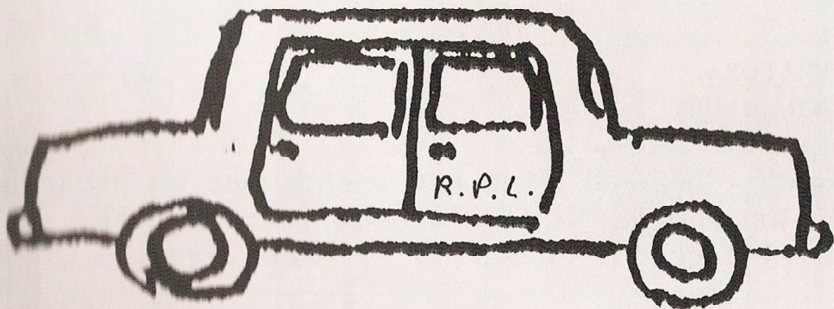
André Schuthof

De redactie behoudt zich het recht voor om de aange-
leverde copy niet te plaatsen of in te korten.
Achtste jaargang - nummer 31 - 7 sept.1994.

Volgende copy voor 1 januari.

De Westerse draait weer!

De donderdag voor Monumentendag 1992 hadden Lemminga en ik voor het laatst op de Westerse gedraaid. Veel wind, dus het ging lekker. Het zou voorlopig de laatste keer zijn, want door personeels tekort werd er op die Monumentendag niet gedraaid. Hierna is de molenmaker begonnen alle rotte delen uit het gevlucht te halen om te zien wat de reparatie van het gevlucht zou gaan kosten. Hierdoor leek het alsof de hele zaak op instorten stond en men begon er in ons dorp (Nieuw-Scheemda) al schande van te spreken. Navraag bij de Molenstichting Oldambt leerde mij dat het lange wachten een oorzaak had. Ten opzichte van zeilen kostte zelfzwiching 8.000 gulden meer en dat geld was er niet. Monumentenzorg wilde er geen zeilen op hebben vanwege de precedentwerking die er vanuitging: zo kan binnen een paar jaar alle zelfzwiching uit de provincie verdwijnen. Uiteindelijk is er toch voor zeilen gekozen. Gemeente en Provincie hadden het laatste woord en Monumentenzorg maakte uiteindelijk geen bezwaar. Wel moet de zelfzwichingsconstructie beschikbaar blijven voor de restauratie van een andere molen. Op 26 augustus zag ik opeens de wieken draaien. Met de verrekijker bekeek ik de zaak vanuit mijn huis en zag ik de Lada van de baas (Lemminga) in het veld staan.

Nadat het lange wachten aan hem de uitspraak "steut 'm maar om" ontlokt had, had de molenaar in hem het gelukkig toch gewonnen. Zaterdag 27 aug. zij we er samen weergeweest. Het gevlucht is niet meer wanwichtig en de molen loopt nu bij veel minder wind aan dan vroeger, en dat ook nog zonder zeilen! Het kruien gaat na 2 jaar stilstand heel zwaar, maar dat komt wel weer goed. Zeilen waren er nog niet en na enig telefonisch sprokkelwerk liet Lemminga mij trots 4 zeilen zien, die wel enige reparatie nodig hebben, maar die dan nog best kunnen, ook al zijn ze iets van anderhalve meter te kort. We zijn er in ieder geval heel blij mee! Ze zijn nu bij de zeilmakerij in Woldendorp en op Monumentendag zullen ze, bij genoeg wind voor het eerst dienst doen. De laatste kleinigheden aan de molen zijn ook door de molenmaker Molema vlot verholpen. Het in de lijnolie zetten van het hekwerk zal over een paar week gebeuren. Daarna gaan de zeilen in de winterberging en kunnen we er onderhoud aan doen zoals inpregneren en touwwerk herstellen.

Hans Tiddens.

Japans bezoek op de "Aeolus".

Op de TV kabelkrant las ik dat op zaterdag 20 augustus een groep Japanse gasten, van de gemeente Delfzijl, de molen "Aeolus" te Farmsum zal bezoeken. Zij zullen zich tijdens dat bezoek in Groninger kledij steken.

Laat ik nu gevraagd zijn om als gastmolenaar op te treden.

Helaas werd er wel bij gezegd dat er niet gedraaid kon worden.

Dus het zal alleen uitleg geven worden.

In het Japans?

Zaterdag op tijd aanwezig, de vlag uitgehangen, koffie gezet en verder maar afwachten.

Mijn handen jeukten wel om de molen te laten draaien want na mijn examen vorig jaar heb ik geen molen meer in werking gezet.

Er was een gunstig windje en precies op de kop.

Echter, het kruiwiel was in reparatie en het zou dus onverstandig zijn om te draaien.

Tevens vind ik het noodzakelijk dat een gastmolenaar pas na uitdrukkelijke toestemming van de beheerder gaat draaien.

Wat ziet deze molen er verzorgd uit.

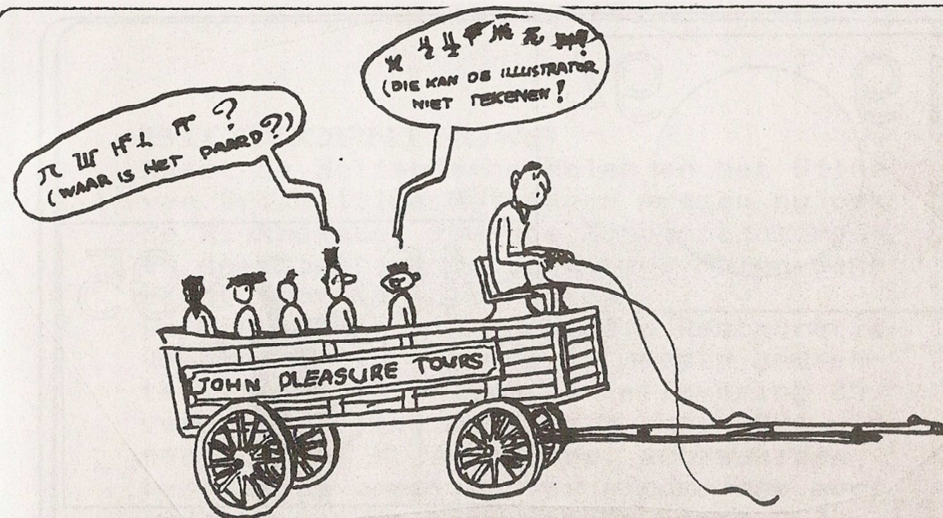
Ook de molenspreuken die in de molen te lezen zijn (het begrijpen ervan leverde wel enige hoofdbrekens op) vind ik een mooie opzet.

Tevens was er een keur van dokumentatie over molens in het algemeen en over deze molen speciaal, zodat ik me op specifieke vragen betreffende deze molen kon voorbereiden.

De gasten arriveerden onderaan de molen en in stijl.

Met een "Jan Plezier" kwamen ze aanrijden.

De Japanse gasten bleken kinderen van 12 tot 14 jaar te zijn.

In het aangrenzende clubhuis verkleedden ze zich tot Groningers.

Met melkbus, welhaak of zicht gewapend leek het net echt; je zou er zo gronings tegen willen praten. (Ze zouden het toch niet verstaan, mijn aangeleerd gronings is zelfs voor een echte groninger niet om aan te horen).

Na de verkleedpartij met de daarbij horende fotosessie was de molen aan de beurt. Gelukkig was er een tolk aanwezig.

Mijn uitleg zal wel niet duidelijk geweest zijn; het handje meel wat ik aan één van de kinderen gaf riep vele vragen op.

Het was in ieder geval geen rijst.

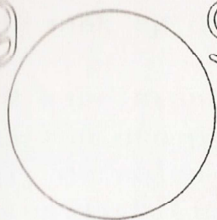
De molen is vooral via fototoestel en videocamera bekeken.

Ik heb meer flitslicht dan daglicht gezien.

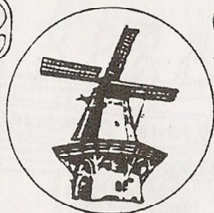
Thuis zullen de japanse bezoekers de molen wel eens echt gaan bekijken.

Want, zo vertelde de tolk me vol trots, deze molen zal in Japan geplaatst worden.

19 94

19 95

"Een replica toch", vroeg ik wat benauwd.
Ja, je weet maar nooit.

Tenlotte zijn er meer Hollandse molens de grens over
gedaan.

Geen paniek!

Een nauwgezette copie van deze molen zal in Japan
gebouwd worden.

Behalve het riet dan, dat is vanwege de daar geldende
voorschriften verboden.

Replica en echt is volgens mij voor de Japanner
gelijk.

Toch vind ik dat er alleen molens in Holland dienen
te staan.

Ik weet het, dit is een foute gedachte, overal waar het
waarde en enig technisch vernuft was, zijn door de
ouwen heen molens gebouwd.

Maar toch vind ik dat alle echte molens vooral in
GRONINGEN dienen te staan.

Marius Biesheuvel.

BIOTOOPNIEUWS

Naast de Hollandsche Molen en het Gilde van Vrijwillige Molenaars vragen nu ook de Rijksdienst voor de Monumentenzorg en de Stichting De Groninger Molen aandacht voor de molenbiotoop.

De RDMZ geeft een losbladig Restauratievademecum uit, waarop de meeste gemeenten zijn geabonneerd. In aflevering 35, verschenen eind mei/begin juni 1994, is een artikel *Molenbiotoop: voorwaarden waaraan de omgeving van windmolens moet voldoen* van de hand van de heren G.J. van Reeuwijk en M.W.J. van Rooden opgenomen. In dit artikel worden de belangrijkste gedeelten van het rapport van de werkgroep De Nie *De inrichting van de omgeving van molens* aangehaald. Onder punt 6 staat de aanbeveling dan in de gemeentelijke bestemmingsplannen een molenbeschermingszone dient te worden opgenomen.

De SDGM heeft een biotoop-special (nr.3 4e jaargang, augustus 1994) van Molen-
vizeer uitgegeven die ook naar alle
vrijwillige molenaars (voor zover bekend)
is gezonden.

Actuele zaken in dit rayon:

a. Vriescheloo. Er is beroep bij de afdeling rechtspraak van de Raad van State ingediend.

b. Finsterwolde. Aan Gedeputeerde Staten is gevraagd de goedkeuring aan het bestemmingsplan Buitengebied te onthouden nu de raad van Reiderland het bezwaarschrift heeft afgewezen.

c. Nieuw-Scheemda. Met de dienst VROM van Scheemda is overleg gaande over de molenbeschermingszone in het bestemmingsplan Buitengebied van 1988.

10 SEPTEMBER MONUMENTENDAG!

NA AFLOOP SAMEN NAAR DE "ONRUST".

JA! GEZELLIG!

Een hapje en een drankje staan weer voor jullie klaar evenals de GANZEDIEKER APPELTOARTE.

Verder wens ik allen veel wind, veel zon en veel bezoek.

NAJAARSVERGADERING.

De datum van de najaarsvergadering staat bij het samenstellen van dit krantje nog niet vast.

De leden krijgen nog een uitnodiging met agenda.

MOLENS IN WINSCHOTEN.

In de rubriek Restauratienieuws van het jongste nummer (35) van Molens -het orgaan van DHM- staat een passage over de restauratie van molen Berg, dat jammer genoeg niet waar is. In een brief aan DHM heb ik de werkelijke stand van zaken uiteengezet. B.Oomkens.

EGESKOV MØLLE

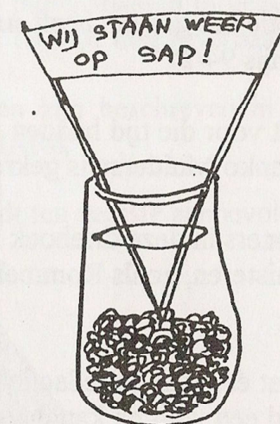

Uitbreiding molenmakersbedrijf

Het Scheemder molenmakersbedrijf Roemeling en Molema is deze zomer uitgebreid met een staalafdeling. Door het aantrekken van een nieuwe werknemer, die jarenlang bij smederij Buurma te Oudeschans heeft gewerkt, heeft het molenmakersbedrijf nu zelf de mogelijkheid om molenroeden te maken en smidswerk uit te voeren in de eigen werkplaats. De opdracht voor de eerste molenroeden zijn al in uitvoering. Het bedrijf is inmiddels met de gemeente Scheemda in onderhandeling voor een nieuwe werkplaats op het industrieterrein. Door de nieuwe activiteiten wordt de werkplaats aan de Hoogeweg aan de krappe kant.

De leiding van het bedrijf is uitgebreid met een schoonzoon van de familie Molema, de heer Guus Zanting.

De redactie wenst het bedrijf veel succes met de uitbreiding van hun activiteiten.

HOEVEEL ROZIJNEN GAAN ER IN DE
NIEUWJAARSBOERENJONGENS?

WIE HET JUISTE ANTWOORD WEET
KRIJGT EEN GLAASJE EXTRA!

Sietske....hik....hik.

Wist u dat:

Het spreekwoord luidt:

"Een molensteen om de hals hebben"

Er ook lui zijn die een hele molen om de nek dragen?

Er redactieleden zijn die met een molen om de hals lopen?

Muldersnijs in wekringen naar 't postkantoor gaan?

Je bij volle maan ook molens kunt bekijken?

Deze molens in de driehoek Noordbroek, Scheemda en Siddeburen staan?

De redactie dat gedaan heeft na het maken van Muldersnijs 94/2?

Als ze dit voor die tijd hadden gedaan u een aantal blanco Muldersnijs gekregen had?

De bewoners in deze driehoek naar zeer bijzondere namen luisteren, zoals Rommelskerken?

Wist u dat één van de redactieleden heel goed een wolf na kan doen?

10 SEPTEMBER 1994
OPEN
MONUMENTEN
DAG

Molens in Denemarken

Tijdens onze vakantie in Denemarken hebben wij een aantal molens kunnen bezoeken. Het aantal was beperkt vanwege de hoge temperaturen die veel reizen niet toeliet. De molens in Denemarken zijn vrijwel allemaal in particulier bezit. Het is daar ook heel normaal dat er entré moet worden betaald om een molen te bekijken. De subsidieëring voor het onderhoud en de restauratie van molens is ook niet zo goed geregeld als in ons land.

Op het eiland Funen (Fyn), waar wij verbleven, zijn nog 61 molens en molenrestanten aanwezig, waaronder ook enkele molenmusea. Ik heb slechts één waterrad zien draaien in de periode dat wij er waren. Het fenomeen "vrijwillig molenaar" is daar helaas nog niet uitgevonden.

Op het eiland Langeland staan 12 molens en molenrestanten, waarvan velen helaas in slechte staat.

De Deense molenvereniging heeft drie molenatlassen uitgegeven met vele molenfoto's. De delen II en III zijn nog leverbaar en kosten resp Dkr 50 en 60.

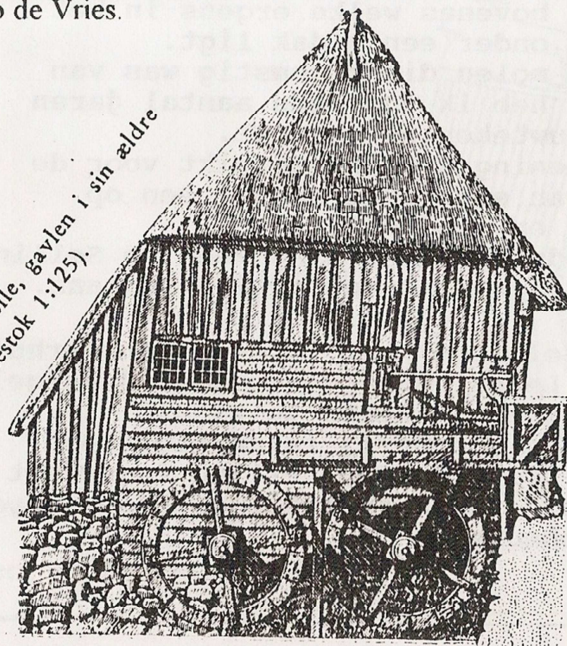
Alle Deense molens en molenrestanten zijn beschreven in het boek "MOLLEBYGNINGER I DANMARK".

De kosten bedragen Dkr 300 (f100,-)

Een bezoek aan de Deense molens wordt ten zeerste aanbevolen.

Grieto de Vries.

Fig. 1. Kalko Mølle, gavlen i sin ældre skikkelse. (Målestok 1:125).

Molen op reis

De vakantie is voor de meesten van ons weer voorbij, en velen van ons zijn op reis geweest.

De een gaat wat verder weg de ander blijft wat dichterbij huis.

Wij zijn op vakantie naar Zuid holland geweest om onder andere de molenviergang van Zevenhuizen te bekijken.

Deze provincie telt ruim tweehonderd molens en er is natuurlijk te weinig tijd om ze allemaal te bezoeken.

Mensen gaan op reis maar er zijn ook molens die niet altijd op de zelfde plek staan.

Van de standerdmolen van Mussel is bekend dat deze kwam van Exloo.

Deze molen van Mussel is verkocht aan de gemeente Haren met de bedoeling hem daar weer op te bouwen maar dat is niet gebeurt. De molen is verkocht aan het Openlucht museum in Arnhem.

Daar zijn de onderdelen van de molen gebruikt voor de restauratie van de molen van Huizen.

Van de molen van Mussel rest alleen nog de bovenas welke ergens in het museum onder een afdak ligt.

Van de molen die afkomstig was van Huizen heb ik voor een aantal jaren een bouwtekening gekocht.

De tekening heb ik gebruikt voor de bouw van een model schaal een op twaalf en een half.

Dit model heeft een seizoen in Sellingen op een tentoonstelling gestaan.

Van Sellingen heb ik de molen verhuisd naar Leens. Naar de boerderij Welgelegen om een precies te zijn.

In deze boerderij is de afgelopen zomer een tentoonstelling ingericht met als thema "Van korenschepen en de korenbeurs".

De tentoonstelling is nog open tot eind oktober.

De tentoonstelling gaat over alles wat met graan te maken heeft.

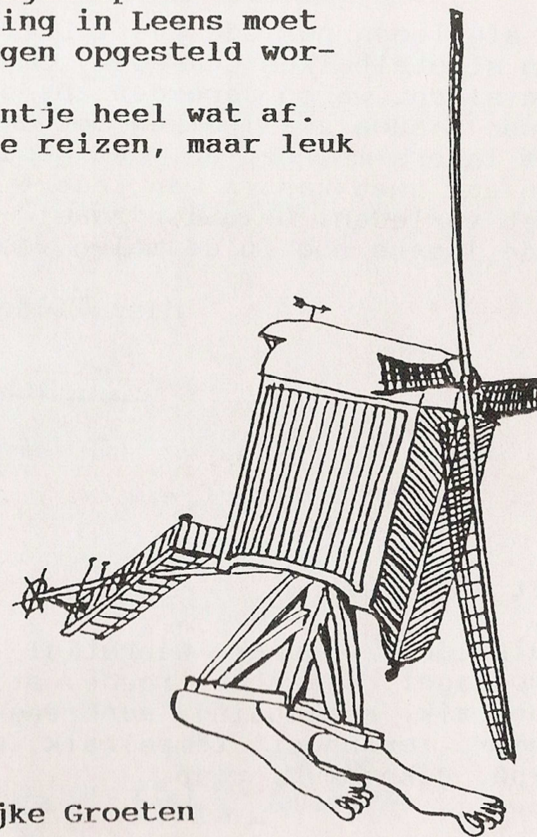
Met name de handel, vervoer en het verwerken van graan. Je kunt er van alles vinden over hoe men met graan handelde. Voor de molenvrienden zijn er de foto's van de sarrieshutten gemaakt door Derk Jan Tinga.

Sarrieshutten waren de huizen van de hen die belasting op het gemaal moesten heffen.

En die sarries hutten stonden dan ook meestal tegenover de molen.

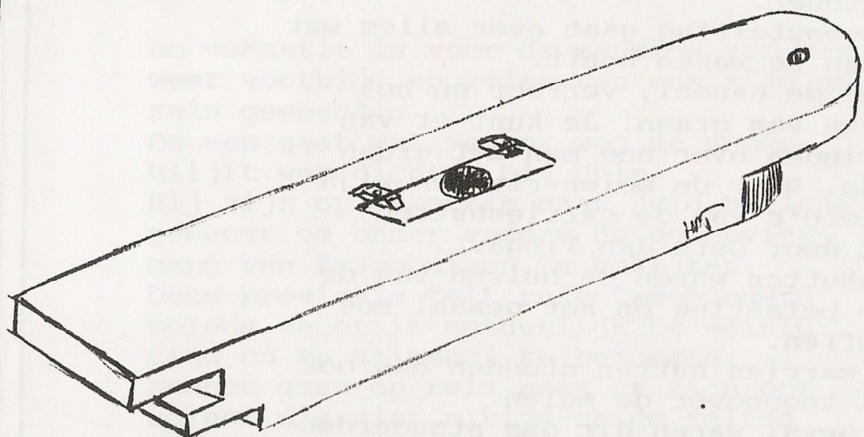
In dit geval waren dit dus standerdmolens. Vandaar dat mij gevraagd is dit molentje in Welgelegen op te stellen. Na de tentoonstelling in Leens moet hij weer in Sellingen opgesteld worden.

Zo reist zo'n molentje heel wat af. Het zijn geen verre reizen, maar leuk is het zeker.

Met Vriendelijke Groeten

Menco Venhuizen.

De Dellen

In de afgelopen periode heeft De Dellen twee nieuwe grenen sleutelbalken gekregen, omdat de oude aan de einden slecht waren geworden. De oude zijn verzaagd tot twee nieuwe zwaibalken met daarin ook twee nieuwe lagers met neuten. Het geduvel met al die wiggen aan twee kanten van iedere balk behoort nu tot het verleden. De oude "zwaai"-balken zijn met de oude lagers nog in de molen voor o.a. instructie.

Hans Tiddens

Hans Tiddens

Wat staat hier?

duisplank, evenaar, weerstijl, ezel, staart, toognagel, elevator, roede, staaf, essenhout, dons balk, roeketting, aanbrenghertje, achterzomer, iepenhout, tempelbalk, wachtdeur, eind, eikenhout, rijen.

Lekker komt van

slagerij huizing

Feico Clockstraat 110
Tel. 14860 - Oude Pekela

Kwaliteit is onze reclame.
Brood- en banketbakkerij

BRANS

Feico Clockstraat 172
Oude Pekela Tel. 12491

Ruime sortering gebak
en chocolaterie.

- SCHOONMAAKBEDRIJF
- INDUSTRIELE REINIGING
- HOGEDRUK REINIGING
- OPRUIJEN LOODSEN
EN FABRIEKSTERREINEN
- STEIGERVERHUUR

Luhhermanwijk 18
Oude Pekela
tel. 05978-12857

Bakker en Zn.